

Gudstjeneste i Skævinge & Lille Lyngby Kirker

den 23. marts 2014

Kirkedag: 3.s.i fasten/B

Tekst: Joh 8,42-51

Salmer:

SK: 266 * 336 * 155 * 192,9 * 634

LL: 266 * 447 * 449 * 336 * 155 * 192,9 * 634

Anders And kender ham godt. Ham den lille sorte Djævel, der sidder på den ene skulder af ham og visker ham onde og vrede ting i øret og prøver at få Anders til at se det gode i at gøre det onde, som han i den givne situation har muligheden for at gøre. Nogle gange er han også flammende rød. Men han ligner altid en lille trolde og har sin trefork i hånden og ofte er der en lille sort sky over ham.

Når det handler om Anders And, så får Djævelen ofte konkurrence af en krid-hvid engel med glorie på hovedet, der sidder på Anders' anden skulder og ihærdigt prøver at appellere til Anders' gode samvittighed. Og imellem disse to må Anders And så tage kampen op mellem hvilken af disse to stemmer, han vil lytte til.

Vi kender ham også fra eventyrene. Djævelen. Ofte i form af en trolde, en heks eller ond stedmor. I eventyrene behøver Djævelen ikke se ond ud. Stedmoren kan sagtens være den smukkeste kvinde, man kan forestille sig. Men der er ondt i hendes blik, i hendes tanker, hendes ord, og hun gør onde ting, som f.eks. stedmoren i Askepot.

Djævelen kender vi også fra Bibelen. Jesus taler jo meget konkret i dagens evangelium om Djævelen. Og der er masser af andre bibelske fortællinger, hvor det djævelske er på spil, uden

at vi så at sige har Djævelen selv på scenen. Et af eksemplerne er jo scenen fra GT-læsningen med dansen om guldkalven. Folket har forladt troen på Gud og i stedet lavet sig en guldkalv og i sanseløs beruselse kaster de sig ud i et orgie af djævelsk tilbedelse af denne i form af druk og hor på en måde, der totalt har tilsidesat al menneskelig anstændighed.

Og i andre bibelfortællinger kender vi det djævelske f.eks. i form af den snigende slange, der blot ved sine listige og stille spørgsmål kiler sig ind i tillidsforholdet mellem mennesker og Gud. Og allerede i den fortælling ses det djævelske mønster, som går igen i masser af andre bibelfortællinger, i eventyrene, og i Anders And, at det slet ikke passer at det onde er så ondt. Den onde er ikke til. Og ”det onde” er det sjove ved livet. Men bortset fra de ting, Bibelen, eventyrene og Anders And, så kender vi jo ellers ikke til Djævelen.

Jo, for resten, i vort sprog. Der er rigtig mange mennesker, der meget mere i deres daglige sprog bruger ord, som har klangbund og betydning med referencer til det Djævelske, end de bruger ord, der har reference til Gud. Alene ordenes lydbillede burde få os til at tænke over det. Uanset, hvad vi lægger i det, så lyder det ganske enkelt ikke pænt, når vi siger ”Fuck”. Det er ikke bare en ond tanke, men det lyder også ondt, når vi siger, at ”Du kan gå ad Helvede til.” Der er simpelthen noget galt med sprog billedet, når vi begejstres helt vildt med ordene: ”For Fanden, hvor er det flot.” Så ved jeg godt, at der er mange, der siger, at det jo bare er noget vi siger, for vi mener det jo ikke bogstaveligt. Nogle vil sige, at man jo egentlig slet ikke tænker over, at man siger det. Så skulle man måske øve sig i at tænke før man taler. Eller også må vi jo bare konstatere, at hvad det sproglige angår, så er der bare mange af os, der er lidt uintelligente, når de ikke kan finde ud af at udtrykke sig

andet end med ord, som de alligevel ikke mener og ikke tænker over, at de bruger.

Men så udover det med det djævelske islæt i vort sprog, så kender vi ikke rigtig Djævelen i dag. Det er vi ganske enkelt blevet for moderne til at kunne tage alvorligt. Og når Djævelen og hans slæng på en eller anden måde nævnes i de fleste af dagens salmer, så er det jo bare et udtryk for kirkens fastholden i middelalderligt tankegods og billedsprog, lidt som forsagelsen af Djævelen og alle hans gerninger i trosbekendelsen, der jo er endnu ældre end middelalderen. Djævelen findes ikke i virkelighedens, nutidige verden.

Jeg kan kun være enig heri. Djævelen i skikkelse af en troldegnende sort eller flammende rød djævel med trefork går ikke rundt imellem os. Der er heller ikke snigende slanger, der taler til os og sår tvivl i vore sind om det ene eller det andet. Og Djævelens yndlingsdyr, i hvert tilfælde jf. billedkunsten og kirkelige kalkmalerier, de ildsprudende drager, dem behøver vi ikke frygte, at de løber rundt imellem os. Sådan findes Djævelen ikke hos os i dag.

Men i alle mulige andre skikkelser findes Djævelen hos os i dag. Djævelen er jo ikke idiot. Djævelen ved godt, at trolde, der hopper rundt på skuldrene af os, dem tror vi ikke på. Vi tror meget nemmere på læren om, at Djævelen ikke findes. I en film, vi i den forgangne uge har set med konfirmanderne, *End of Days*, siges det, at Djævelens snedigste påfund var at bilde mennesker ind, at han ikke findes. Og det gør rigtig mange mennesker så. Djævelen findes ikke, tror mange.

Det er ikke, hvad Jesus lærer os i dagens bibeltekst. Og det er heller ikke, hvad vi erfarer i vore daglige liv. Der erfarer vi jo, hvad vi skal synge om i næste salme, at Herren selv og

Løgneren (et andet ord for Djævelen, som Jesus jo også kalder for løgnens far) har sået hvert sit her på jord, sandhed og løgn. Den salme kan faktisk ganske godt illustrere, hvad Anders And oplever, nemlig den ene på den ene og den anden på den anden skulder.

Jeg er nød til i min verden, i min tro, og også i forkyndelsen at holde fast i og blive holdt fast i, at Djævelen findes, og ud af hans gerninger og ud af hans væsen vokser djævelskab og ondskab. Og nogle gange er det mine handlinger, der vidner om det. Jeg er nød til at fastholde, hvad Jesus forholder os i dagens ord, at Djævelen er reel. For hvis ikke jeg fastholder det, så er det ganske enkelt fortvivlende, hvad der må blive konsekvensen. Hvis ikke Djævelen er reel, så tør jeg næsten ikke tænke tanken til ende, tanken om, hvor det onde så kommer fra.

Hvis ikke Djævelen er reel og det ondes årsag, så må det betyde, at jeg er ond. Så er mennesket ondt. For det onde findes jo. Og det onde må komme et sted fra. Og er det ikke fra Djævelen, må det være fra mennesket selv.

Det kunne også være nærliggende at tænke, at vi er onde og det ondes ophav. For det er da underligt, at vi ofte har så nemt ved det onde. Vi har så nemt ved løgn, snyd, bedrag, udnyttelse, svigt. Den halve sandhed er en løgn. Og når vi taler grimt til vort medmenneske skyldes det, at vi også tænker grimt om hinanden. Vi har en ufattelig høj dobbeltmoral. Jeg ved ikke, hvad der er mest rigtigt i hele sagen om børnechecken. Jeg synes bare det er mærkeligt, at en meget stor del af danskerne synes det er forkert, at rumænere kan nasse på vores velfærdsgoder, samtidig med, at vi selv er rigtig mange, der netop nasser på vores velfærdsgoder. Vi bor f.eks. på falske adresser for at hæve diverse sociale ydelser eller højere SU. Det

er nærmest accepteret. For hvert privilegium en regering giver en gruppe af borgere, skal den samtidig lave 25 love for at dæmme op for andre borgere, der straks forsøger at snyde sig til de samme privilegier. Og så synes vi endda, at der er menneskelige kvaliteter til forskel på om vi hedder Thomas eller Hassan. Thomas har i hvert tilfælde nemmere ved at få arbejde eller leje en lejlighed end Hassan har. For en god solid dansker, der kan sige rødgrød med fløde og vil spise frikadeller, det ved vi jo, at det borger for kvaliteten og redeligheden. Der har vi intet at frygte.

Det her skal ikke være en moralprædiken om dårlig opførsel, og jeg langer ikke ud efter specielle politiske budskaber for eller imod det ene eller det andet. Men her handler det i bund og grund ikke om politik, det handler om os som mennesker. Det vil også være malplaceret at holde en moralprædiken her, for der er jo ingen af os, der hæver dobbeltmoralens fane eller er onde. Men vi oplever jo snyderiet og begæret osv. hos de andre, hos vores naboer og i naboens børn. Derfor bør vi være bevidste om, at det vi gør og siger, det vokser ud af det, vi tænker og er fyldt af. Derfor er der rigtig mange af de andre, hvor vi må sige: De er onde. De er djævelske.

”Han er nu god nok på bunden” siger vi nogle gange. Og nogle gange føjer vi så til: ”Det er bare synd, der er så langt til bunden!” Men der er nu noget om snakken.

Vi er skabt i Guds billede. Vi er skabt med Guds billede af det gode lagt dybt nede i os. Vi er skabt med en naturlig længsel efter det guddommeligt gode, det tillidsfulde, sande og kærlige fællesskab med Gud. Det ligger i os. Vi har kimen til det gode i os. Men for nu at blive i plantebilledet, som næste salme benytter sig af, så kan de gode planter ikke vokse i vort liv, hvis vi kvæler det med djævelsk ukrudt.

Jesus pointerer noget meget vigtigt i dagens ord. Han søger ikke sin egen ære, men Guds ære. Jesus ærer Gud, mens de andre vanærer Jesus. Vi skal forsage Djævelen og alle hans gerninger og alt hans væsen og søger Guds ære i vore liv, først og fremmest i troen på den måde, at det sætter sig spor i vore liv og bliver til kærlighedens gerninger, således at vi selv ser og også viser hinanden, at der er håb. Der er et begrundet håb om, at den onde ikke er den stærkeste. Et håb begrundet i Jesus. Jesus siger os sandheden om Gud og om Djævelen. Og hører vi Jesu ord, vil det også være sandhedens og kærlighedens planter, der vokser hos os. Da er vi ikke af den onde, men af den gode Gud.

Vi skal ikke søge egen ære. Vi skal søge Guds ære, og deri ære vort medmenneske. Vi er ikke onde. Men gør vi ikke Guds ærinde i livet, så gør vi Djævelens, og så gør vi det onde. Deri går mennesker fortabt sammen med Djævelen og alt hans væsen. Holder vi fast i Jesu ord, skal vi derimod aldrig i evighed se døden, og selv, når livet er ondt mod os, må vi klynge os til kærlighedens håb om troens vished i Guds herlighed, nåde og tilgivelse.

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud, Fader, Søn og Helligånd, du, som var, er og bliver én sand treenig Gud, højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed. Amen